

Protokoll fört vid pleniföredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån

Närvarande
VT, HJ, RH, AH, FK, AR, CW

Frånvarande
AH-J,

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Christian Wikström

Protokollförare
T.f. byråchef
Gustav Blomberg

Nr 3

Yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om statsrådets förordning om det multilaterala avtalet M343 enligt kapitel 1.5 punkt 1.5.1 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

ÅLR 2022/2123

234 I1

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att lämna yttrande till lagtinget enligt bilaga 1, I122P03.

Nr 4

Yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om statsrådets förordning om det multilaterala avtalet M344 enligt kapitel 1.5 punkt 1.5.1 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

ÅLR 2022/3716

235 I1

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att lämna yttrande till lagtinget enligt bilaga 2, I122P03.

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens yttrande

Över republikens presidents framställning till Ålands lagting om statsrådets förordning om det multilaterala avtalet M343 enligt kapitel 1.5 punkt 1.5.1 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

- Republikens presidents framställning nr 5/2021-2022

Bakgrund

Ålands lagting har den 15 mars 2022 begärt landskapsregeringens yttrande över republikens presidents begäran till Ålands lagting om bifall till statsrådets förordning som sätter i kraft det multilaterala avtalet M343 enligt kapitel 1.5 punkt 1.5.1 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR).

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet måste Ålands lagtings godkännande i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen (1991:71) för Åland inhämtas för att ikraftträdandeförordningen ska träda i kraft även på Åland.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 6, 21 och 22 punkterna i självstyrelselagen för Åland har landskapet behörighet i fråga om bland annat allmän ordning och säkerhet, vägar och vägtrafik samt näringsverksamhet.

Allmänt om ADR

ADR (The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road) är en europeisk överenskommelse från 1957 om transport av farligt gods i vägtrafik. Den trädde i kraft i Finland år 1979 genom att en förordning om ikraftträdande utfärdades (FFS 289/1979 och FördrS 23/1979, se bilaga 1). Den 20 april 2020 beslutade lagtinget att på eget initiativ ge sitt bifall till att ikraftträdandeförordningen träder i kraft också på Åland till de delar ADR faller inom landskapets behörighet.

Bestämmelserna i ADR omfattar bland annat klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen samt konstruktion, utrustning och användning av fordon och tankar i samband med transport av sådana ämnen. Överenskommelsen innehåller också bestämmelser om utbildningar, certifikat och intyg.

Enligt artikel 4.3 i ADR har de fördragsslutande parterna rätt att genom bilaterala eller multilaterala fördrag tillåta att farligt gods transporteras med avvikelser från ADR-bestämmelserna, under förutsättning att en säkerhetsnivå som motsvarar ADR-bestämmelserna bibehålls.

Dessutom tillåter Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/68/EG om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar (TFÄ-direktivet) att medlemsstaterna kan ingå multilaterala separata ADR-överenskommelser.

Aktuellt tilläggsavtal till ADR

Bakom överenskommelsen ligger ändringar i klassificeringen. Ändringarna hänför sig till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar¹. Genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/1182² antogs ändringar i del 3 i bilaga VI i ovannämnda förordning. Ändringarna tillämpas enligt republikens framställning från och med 1 mars 2022. De ändrade klassificeringarna gäller bland annat biocider som används i vattenlösliga produkter. Den separata överenskommelsen M343 gäller vissa lim, hartslösningar, tryckfärger, målarfärger och andra färgrelaterade och tryckfärgsrelaterade ämnen. Ämnen ska i fortsättningen klassificeras som miljöfarliga ämnen också enligt ADR-bestämmelserna, och därmed ändras även de förpackningskrav som ska iakttas. Enligt villkoren i den separata överenskommelsen M343 får ämnen transporteras i icke-typgodkända förpackningar med avvikelser från ADR-bestämmelserna.

Denna separata överenskommelse innehåller inte några bestämmelser som inte har stöd i lag, varför ikraftsättandet sker genom förordning av statsrådet. Förordningen (FördrS 11/2022) trädde i kraft den februari 2022.

Ställningstagande

Landskapsregeringen konstaterar att lagtinget har lämnat bifall till att ADR ska gälla på Åland. Vad gäller aktuellt tilläggsavtal M343 konstaterar landskapsregeringen att tilläggsavtal till ADR alltid förutsätter att en säkerhetsnivå som motsvarar ADR-bestämmelserna bibehålls.

Transport av farligt gods på väg regleras i landskapet i Landskapslag (1976:34) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om transport av farliga ämnen (1995/62). Lagens 4 § hänvisar till ADR-överenskommelsen. Landskapsregeringens bedömning är att lagstiftningsåtgärder inte är nödvändiga.

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006

² KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) 2020/1182 av den 19 maj 2020 om ändring, för anpassning till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen, av del 3 i bilaga VI till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar

Landskapsregeringen ser inget hinder mot att lagtinget ger sitt bifall till att den förordning som sätter tilläggsavtalet i kraft i Finland träder i kraft också på Åland till de delar det faller inom landskapets behörighet.

Mariehamn den 25.5.2022

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Christian Wikström

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens yttrande

Över republikens presidents framställning till Ålands lagting om statsrådets förordning om det multilaterala avtalet M344 enligt kapitel 1.5 punkt 1.5.1 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

- Republikens presidents framställning nr 9/2021-2022

Bakgrund

Ålands lagting har den 6 maj 2022 begärt landskapsregeringens yttrande över republikens presidents begäran till Ålands lagting om bifall till statsrådets förordning som sätter i kraft det multilaterala avtalet M344 enligt kapitel 1.5 punkt 1.5.1 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR).

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet måste Ålands lagtings godkännande i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen (1991:71) för Åland inhämtas för att ikraftträdandeförordningen ska träda i kraft även på Åland.

Kommunikationsministeriet offentliggör Ålands lagtings beslut i ministeriets meddelande som publiceras i fördragsserien.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 6, 21 och 22 punkterna i självstyrelselagen för Åland har landskapet behörighet i fråga om bland annat allmän ordning och säkerhet, vägar och vägtrafik samt näringsverksamhet.

Allmänt om ADR

ADR (The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road) är en europeisk överenskommelse från 1957 om transport av farligt gods i vägtrafik. Den trädde i kraft i Finland år 1979 genom att en förordning om ikraftträdande utfärdades (FFS 289/1979 och FördrS 23/1979, se bilaga 1). Den 20 april 2020 beslutade lagtinget att på eget initiativ ge sitt bifall till att ikraftträdandeförordningen träder i kraft också på Åland till de delar ADR faller inom landskapets behörighet.

Bestämmelserna i ADR omfattar bland annat klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen samt konstruktion, utrustning och användning av fordon och tankar i samband med transport av sådana ämnen. Överenskommelsen innehåller också bestämmelser om utbildningar, certifikat och intyg.

Enligt artikel 4.3 i ADR har de fördragsslutande parterna rätt att genom bilaterala eller multilaterala fördrag tillåta att farligt gods transporteras med avvikelser från ADR-bestämmelserna, under förutsättning att en säkerhetsnivå som motsvarar ADR-bestämmelserna bibehålls.

Dessutom tillåter Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/68/EG om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar (TFÄ-direktivet) att medlemsstaterna kan ingå multilaterala separata ADR-överenskommelser.

Aktuellt tilläggsavtal till ADR

Sverige föreslår den multilaterala separata överenskommelsen M344. Den separata överenskommelsen gäller krav på att tillåta avvikande klassificering för elektroniska sprängkapslar. Enligt den separata överenskommelsen får transportbenämningarna för elektriska (UN 0030, 0255 och 0456) användas för elektroniska sprängkapslar, fastän de elektroniska sprängkapslarna har separata transportbenämningar som trätt i kraft 2021 (UN 0511, 0512 och 0513). Den separata överenskommelsen M344 är i kraft till och med den 31 december 2022. Genom den separata överenskommelsen möjliggörs störningsfri transport genom att tillåta en trygg transport med de tidigare klassificeringsbestämmelserna, eftersom företaget exempelvis kan ha produkter som skaffats innan ändringarna i klassificeringarna och således namngivits tidigare. Alla länder har inte heller klassificerat de ifrågasatta sprängkapslarna enligt de nya kraven. Under år 2021 kan således både de nya klassificeringarna (UN 0511, 0512 eller 0513) och de gamla klassificeringarna (UN 0030, 0255 och 0456) användas. Trots avvikande klassificering ska alla andra transportbestämmelser iakttas.

Kommunikationsministeriet har fattat beslut om att godkänna den separata överenskommelsen M344 26 januari 2022, och undertecknat överenskommelsen 14 mars 2022. Finland är således part i överenskommelsen. Statsrådet utfärdar sedan en förordning om ikraftträdandet av överenskommelsen.

Ställningstagande

Landskapsregeringen konstaterar att lagtinget har lämnat bifall till att ADR ska gälla på Åland. Vad gäller aktuellt tilläggsavtal M344 konstaterar landskapsregeringen att tilläggsavtal till ADR alltid förutsätter att en säkerhetsnivå som motsvarar ADR-bestämmelserna bibehålls.

Transport av farligt gods på väg regleras i landskapet i Landskapslag (1976:34) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om transport av farliga ämnen (1995/62). Lagens 4 § hänvisar till ADR-överenskommelsen. Landskapsregeringens bedömning är att lagstiftningsåtgärder inte är nödvändiga.

Landskapsregeringen ser inget hinder mot att lagtinget ger sitt bifall till att den förordning som sätter tilläggsavtalet i kraft i Finland träder i kraft också på Åland till de delar det faller inom landskapets behörighet.

Mariehamn den 25.5.2022

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Christian Wikström